

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20. 8. 1970, sp. zn. Tzv 33/70

Číslo: 3/1971

Právní věta:

Postupuje-li vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán věc orgánu příslušnému ke kázeňskému řízení, musí být splněny nejen podmínky stanovené v § 171 odst. 2 tr. ř., ale i podmínky stanovené v § 294 odst. 2 tr. zák.

Příslušnému orgánu oprávněnému provést kázeňské vyřízení trestní věci, může být odevzdána věc jen plně objasněná.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 20.08.1970

Spisová značka: Tzv 33/70

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Kázeňské vyřízení věci, Postoupení věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 186 odst. 1
140/1961 Sb. § 294 odst. 1
140/1961 Sb. § 294 odst. 2 141/1961 Sb. § 171 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením prokurátora vojenské obvodové prokuratury sp. zn. OPv 339/70 z 29. 5. 1970 byla trestní věc obviněného M. Č., stíhaného pro trestný čin nedovoleného provozu a držení vysílací stanice podle § 186 odst. 1 tr. zák., postoupena podle § 171 odst. 2 tr. ř. veliteli ke kázeňskému vyřízení.

Ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem Nejvyšší soud ČSSR vyslovil, že výše citovaným ustanovením vojenského obvodového prokurátora byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Své rozhodnutí odůvodnil vojenský obvodový prokurátor tím, že z průběhu vyšetřování je prokázáno, že obviněný se dne 21. 8. 1968 dostavil na OV KSČ a zde se dohodl s nezjištěným pracovníkem OV KSČ, že pro potřebu tohoto stranického orgánu opatří vysílací stanici. Proto odešel za velitelem vojenského útvaru, kterého v přítomnosti několika vojenských osob požádal o zapůjčení radiostanice R-118, přičemž uvedl, že radiostanici potřebuje OV KSČ pro spojení s orgány kraje a závodů. Když velitel útvaru dal k zapůjčení radiostanice souhlas, obviněný opatřil techniky k opravě této stanice,

se kterými pak radiostanici odvezl civilním nákladním vozidlem na místo, které prý určil člen OV KSČ. Po opravě a instalování radiostanice nebylo však zajišťováno spojení s příslušnými orgány, nýbrž stanice se ohlásila jako jistý svobodný vysílač a vysílala různé štvavé zprávy, relace a rezoluce, zaměřené proti vojskům Varšavské smlouvy, Sovětskému svazu a jeho představitelům. Radiostanice pak byla přemísťována na různé místa v okrese a bylo jí použito k vysílání štvavých zpráv až do 25. 8. 1968. Když velitel útvaru zjistil, že se stanice nepoužívá k účelům, o kterých byl informován obviněným, vydal mu písemný rozkaz, aby ve vysílání ustal a vrátil se k útvaru. Rozkaz byl obviněnému doručen prostřednictvím OV KSČ dne 25. 8. 1968 a obviněný jej provedl.

Tyto okolnosti, jakož i vojenský a občanský profil obviněného, vedly potom prokurátora k závěru, že i přes závažnost jednání obviněného lze přistoupit k mimosoudnímu vyřízení věci. Proto se rozhodl postoupit věc ve smyslu § 171 odst. 2 tr. ř. příslušnému veliteli ke kázeňskému vyřízení.

Generální prokurátor ve stížnosti pro porušení zákona podané ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. napadl usnesení vojenského obvodového prokurátora a uvedl, že vojenský obvodový prokurátor svůj závěr o vině učinil na základě nedostatečného skutkového zjištění. Proto má zato, že jde o nezákonné rozhodnutí, a že jím byl porušen zákon v §§ 2 odst. 5, 171 odst. 2 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSSR přezkoumal ve smyslu § 267 odst. 1 tr. ř. v celém rozsahu napadené usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a zjistil, že zákon porušen byl.

Podle § 171 odst. 2 tr. ř. může vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán postoupit věc orgánu příslušnému ke kázeňskému vyřízení, jde-li o trestný čin nebo přečin, který lze vyřídit kázeňsky a vzhledem k osobě obviněného a k povaze činu lze považovat toto vyřízení za postačující. Toto ustanovení se týká tedy pouze těch případů, kdy lze trestní věc vyřídit orgánem příslušným ke kázeňskému vyřízení. Avšak i v těchto případech je nutné, aby příslušnému orgánu oprávněnému provést kázeňské vyřízení věci byla odevzdána jen věc plně objasněná.

Ve smyslu § 294 odst. 1 tr. zák. lze vyřídit kázeňsky ty trestní věci, které jsou v citovaném ustanovení výslovně uvedeny, a to za předpokladu, že to odůvodňují okolnosti případu. Podle druhého odstavce § 294 tr. zák. pak lze potrestání pachatele přenechat veliteli nebo náčelníku, i když spáchal jiné trestné činy, jejichž stupeň nebezpečnosti pro společnost je malý, a lze důvodně očekávat, že prostředky kázeňského vyřízení postačí k dosažení účelu sledovaného trestním zákonem.

Postupuje-li vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán věc orgánu příslušnému ke kázeňskému řízení, musí být splněny nejen podmínky stanovené v § 171 odst. 2 tr. ř., ale i podmínky stanovené v § 294 tr. zák.

V daném případě měl vojenský obvodový prokurátor při úvaze o postoupení věci zkoumat, zda to dovoluje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost nejen se zřetelem na osobu obviněného a povahu spáchaného činu, nýbrž i se zřetelem na ostatní okolnosti případu, a zda proto prostředky kázeňského působení postačí k dosažení účelu trestním zákonem sledovaného (§ 1 tr. zák.).

Aby však bylo možné odpovědně posoudit společenskou nebezpečnost trestné činnosti obviněného, bylo třeba objasnit všechny okolnosti případu a zjistit tak co nejobjektivněji skutkový stav. To se však nestalo.

Nebylo prokázáno, zda stanice byla použita k požadavku OV KSČ, protože ze svědecké výpovědi K. vyplývá, že permanentně zasedající předsednictvo OV KSČ nedalo dne 21. 8. 1968 souhlas ke zřízení stanice. Podstatné rozpory ve výpovědích obviněného a svědka byly ponechány bez povšimnutí, ačkoliv bylo povinností vyšetřovacích orgánů pokusit se je odstranit konfrontací mezi Č. a K.

Napadené usnesení je dále rozporné v tom, že na jedné straně konstatuje, že jistý svobodný vysílač

vysílal různé štvavé zprávy, relace a rezoluce zaměřené proti vojskům Varšavské smlouvy, Sovětskému svazu a jeho představitelům a na druhé straně tvrdí, že se nepodařilo zadokumentovat obsah vysílání. Provedené důkazy nedávají spolehlivou odpověď na otázku, co bylo obsahem vysílání. To by mohli objasnit nejen obviněný, svědci M., J., K., ale i další občané, kteří vysílačku v kritické době poslouchali, zejména pokud by se některá z vysílaných relací jich přímo dotkla. Dosud provedené vyšetřování nebylo však v dostatečné míře zaměřeno na zjištění obsahu vysílání. Výpovědi obviněného a vyslechnutých svědků jsou v tomto směru jen povšechné a kusé. Zůstala zcela nevyjasněna otázka, kdo konkrétně a jak vysílačku řídil, zajišťoval její umístování a přemísťování, event. ostrahu.

Z uvedeného vyplývá, že orgány činné v trestním řízení nepostupovaly tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, protože některé okolnosti, významné pro posouzení společenské nebezpečnosti jednání obviněného nebyly buď vůbec zjišťovány, nebo byly objasňovány jen nedostatečně, a usnesení vojenského obvodového prokurátora se neopírá o důkazy, jež by spolehlivě objasňovaly skutečný stav věci.

Nejvyšší soud ČSSR proto napadené usnesení vojenského obvodového prokurátora ve smyslu návrhu generálního prokurátora zrušil a vojenskému obvodovému prokurátorovi uložil věc znovu projednat a rozhodnout.